

Coimisiún na Scrúduithe Stáit State Examinations Commission

Scéimeanna Marcála

Scrúduithe Ardteistiméireachta, 2004

Gaeilge

Gnáthleibhéal

Marking Scheme

Leaving Certificate Examination, 2004

Irish

Ordinary level

SCRÚDUI THE TEISTIMÉIREACHTA, 2004

GAEILGE

ARDTEISTIMÉIREACHT, GNÁTHLEIBHÉAL

SCÉIM MHARCÁLA

(N.B. Tharlódh go ndéanfaí athruithe nó leasuithe ar chodanna den Scéim seo ag an gComhdháil Mharcála.)

GINEARÁLTA

Ní mór do na Scrúdaitheoirí Cúnta an mharcáil a dhéanamh i ndúch dearg. Ní mór dóibh na mórbotúin ach go háirithe a mharcáil (níl ceartú i gceist) trí líne dhearg a tharraingt fúthu.

Is cóir na marcanna a bhronntar ar fhoranna éagsúla na gceisteanna agus na bhfocheisteanna (de réir mar a áireofar ag an gComhdháil iad) a thaispeáint go soiléir san ionad cuí ar fhreagarleabhar an Iarrthóra.

Páipéar I (220 marc)

CEIST 1	- CEAPADÓIREACHT -	120 MARC
----------------	---------------------------	-----------------

‘Freagair do rogha dhá cheann de A, B, C, D anseo.’

I gcás A, B, C, agus D (Dhá cheann le freagairt)

Leathleathanach nó breis:	Tasc	= 3 mharc	} = 60 marc x 2 = 120 marc
	Ábhar	= 9 marc	
	Cumas Gaeilge	= 48 marc	

[Cumas gaeilge = (i) fairsinge agus saibhreas Stór Gaeilge an iarrthóra (= 40%) móide

(ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge (= 50%) agus le litriú (= 10%).]

[Gearrfar pionós ar iarrthóirí de bharr nach bhfuil na hiarrachtaí ceapadóireachta ad rem.]

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir Cúnta an marc a bhronntar as 12 (Ábhar) agus an marc a bhronntar as 48 (Gaeilge) a thaispeáint go soiléir ag bun na n-iarrachtaí ceapadóireachta.

Nóta: Maidir le ‘Gaeilge Lochtach’ a luaitear leis na ceisteanna ina dhiaidh seo = Lochtanna a fhaightear ar fhreagra an iarrthóra i dtaca leis na gnéithe seo a leanas: (i) fairsinge agus oiriúnacht Stór Gaeilge an iarrthóra, móide (ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge.
(i) agus (ii) sa chóimheas 40% : 60%]

‘Freagair A agus B anseo.’

A (50 marc)

- (i) Post ag athair Cholin; fáth nár thaitin sin le Colin. (5 mharc x 2) = 10 marc;
(ii) Fianaise gur thaitin an aisteoireacht leis agus é san Astráil. = 10 marc.
(iii) Luaigh **dhá** rud a thaispeánann go raibh an t-ádh air. (5 mharc x 2) = 10 marc.
(iv) An chomhairle a chuir Al Pacino air. = 10 marc.
(v) Luaigh **dhá** rud a léiríonn a mheas ar Éirinn. (5 mharc x 2) = 10 marc.

[Gaeilge Iochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

B (50 marc)

- (i) **Dhá** fháth ar imigh Hector as an ollscoil. (5 mharc x2) = 10 marc
(ii) An chaoi ar chabhraigh an bhliain in Inis Meáin leis. = 10 marc
(iii) An fáth a bhfuil ag éirí leis an nGaeilge, dar leis. = 10 marc
(iv) **Dhá** rud a léiríonn go bhfuil go leor oibre ag baint le cláir. (5 mharc x 2) = 10 marc
(v) Rud amháin a léiríonn an obair mhór atá ar siúl aige ar son na Gaeilge = 10 marc

[Gaeilge Iochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

[Gearrfar pionós i ngeall ar iomarcaíocht.]

Nóta: Taispeánfar go soiléir na marcanna a ghnóthaíonn iarrthóirí as an mbuneolas a aimsiú, na marcanna a bhaintear i ngeall ar an nGaeilge a bheith lochtach agus na marcanna a bhaintear i ngeall ar iomarcaíocht san ionad cuí ar an bhfreagarleabhar.

Páipéar II (110 marc)

Roinn A (Cúrsa Ainmnithe) nó Roinn B (Cúrsa Roghnach) a fhreagairt. Ní bheidh marcanna le gnóthú i gcás nach gcloífead leis an riail seo.

ROINN A - CÚRSA AINMNITHE -

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1 - PRÓS AINMNITHE- (55 mharc)

‘Freagair (a) agus (b) anseo.’

(a)

(i)	Cuntas ar Shéamas. (<i>An Lasair Choille</i>)	= 25 mharc	}	= 35 mharc
(ii)	Cé acu a bhfuil trua agat dó/di ... Binncheol/Míoda/Athair Mhíoda?
Cur síos gairid air/uirthi.
Fáth ar thaitin (nó nár thaitin) sé/sí leat.
Dhá fháth. = (2 + 2)	= 1+(3+2) mharc
= 4 mharc		}

Nó

(i)	Cuntas ar an mbean ón eolas atá sa scéal fúithi. (<i>Fiosracht Mhná</i>)	= 25 mharc	}	= 35 mharc
(ii)	Cén sort duine é an fear?
Déan cur síos air
Thaitin/Níor thaitin. Dhá fháth. (2 + 2)	3 mharc}
3 mharc}
= 4 mharc } = 10 marc		}

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair a luadh faoin téama atá roghnaithe agat as na téamaí atá luaite. = 20 marc

nó

Cuntas gairid ar dhá phearsa i gceann amháin de na saothair a luadh pearsa amháin a thaitin leat agus pearsa amháin nár thaitin leat
2 mharc + (9+9) = 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 1 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

'Freagair (a) agus (b) anseo.'

(a)

(i)	Téama i d'fhocail féin. (<i>Treall</i>)	= 10 marc	} = 35 mharc
(ii)	Mothúchán is mó. Dhá fháth	= 2+(3+3) = 8 marc	
(iii)	Cad atá i gceist leis an gcaint?	= (4+3) = 7 marc	
(iv)	Ar thaitin an dán leat?
Dhá fháth. (4+4)	= 2 mharc }
= 8 marc } = 10 marc	

nó

(i)	Íomhá i línte 17-22. (<i>Mac Eile Ag Imeacht</i>)	(4+3+3) = 10 marc	} = 35 mharc
(ii)	Pictiúr maith de dhaoine atá brónach. Dhá fháth	(2+3+3) = 8 mharc	
(iii)	Cad a bheidh ar siúl ag an mac i Houston?
Áit mhaith dó é, dar leis an bhfile?
Fáth amháin.	= 2 mharc
= 2 mharc
= 3 mharc	
(iv)	An maith leat an dán?
Dhá fháth. (4+4)	= 2 mharc }
= 8 marc } = 10 marc	

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil sa dán, *Chlaon mé mo Cheann*, faoin mothúchán atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite. (2+9+9) = 20 marc

nó

Cuntas gairid ar phríomhsmaointe an dáin, *Chlaon mé mo Cheann*
Rud a thaitin leat **agus** rud nár thaitin leat

(3+4) + (3+4)	= 14 mharc }
(3+3)	= 6 mharc }
	= 20 marc }

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 2 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chúí ar an bhfreagarleabhar.

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1

- PRÓS ROGHNACH-

(55 mharc)

'Freagair (a) agus (b) anseo.'

(a)

- (i) Cuntas ar an téama. (Gearrscéal) $(6+6+6+5) = 23$ mharc
Teideal an ghearrscéil / ainm an údair. $(1+1) = 2$ mharc } = 25 mharc
- (ii) Pearsa a raibh trua agat dó/dí. = 1 mharc
Cur síos gairid air/uirthi. $(3+2) = 5$ mharc } = 10 marc
Fáth ar/nár thaitin. (**Dhá** fháth) $(2+2) = 4$ mharc } = 35 mharc

nó

- (i) Cuntas ar an bpríomhphearsa sa dráma $(6+6+6+5) = 23$ mharc
Teideal an drama/ainm an údair $(1+1) = 2$ mharc } = 25 mharc
- (ii) Cur síos ar rud a chuir áthas/brón/fearg ort $(3+4) = 7$ marc
Cén fáth ar mhúscail sé an mothú sin ionat? = 3 mharc } = 10 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

- Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair eile nár úsáid tú i gcuid (a) faoin téama atá roghnaithe agat as na téamaí atá luaite. $(9+9) = 18$ marc
Teideal an tsaothair / ainm an údair. $(1+1) = 2$ mharc } = 20 marc

nó

- Cuntas gairid ar **dhá** phearsa i gceann amháin de na saothair eile nár úsáid tú i gcuid (a). Pearsa amháin a thaitin leat agus pearsa amháin nár thaitin leat.
 $= (9+9) = 18$ marc
Teideal an tsaothair/ainm an údair. $= (1+1) = 2$ mharc } = 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 1 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach I gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chúil ar an bhfreagarleabhar.

‘Freagair (a) agus (b) anseo.’

(a)

(i)	Téama i d’fhocail féin. (Dán nua a chum bean) (4+4)	= 8 marc	} = 35 mharc
(ii)	Cur síos i d’fhocail féin ar dhá íomhá. (4+4)	= 8 marc	
(iii)	An teideal oiriúnach? Fáth amháin. (3+4)	= 7 marc	
(iv)	Ar thaitin an dán leat? = 2 mharc }
Dhá fháth. (4+4) = 8 marc }	= 10 marc	
	Teideal an dáin / file a chum. (1+1)	= 2 mharc	

Nó

(i)	Mothúchán is mó. (Dán le fear nó bean) = 2 mharc
Dhá fháth. (3+3) = 6 mharc	= 8 marc	} = 35 mharc
(ii)	Cur síos, i do fhocail féin, ar dhá mheafar. = (4 +4)	= 8 marc	
(iii)	Nóta gearr faoi rud amháin a bhí suimiúil. = (3+4)	= 7 marc	
(iv)	An maith leat an dán? = 2 mharc }
Dhá fháth. (4+4) = 8 marc }	= 10 marc	
	Teideal an dáin / ainm an fhile. =(1+1)	= 2 mharc	

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

	Cuntas gairid ar a bhfuil i ndán a chum fear agus nár úsáid tú i gcuid (a) faoi mhothúchán amháin atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite. (9+9)	= 18 marc	} = 20 marc
	Teideal an dáin / ainm an fhile (1+1)	= 2 mharc	

nó

	Cuntas gairid ar phríomhsmaointe an dáin a chum fear agus nár úsáid tú i gcuid (a). (6+6)	= 12 mharc	} = 20 marc
	Cuntas gairid ar rud amháin a thaitin leat agus ar rud amháin nár thaitin leat (3+3)	= 6 mharc	
	Teideal an dáin / ainm an fhile (1+1)	= 2 mharc	

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 2 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

Cluastuiscint (120 marc)

Cuid A :

Fógra a hAon $3 + 3 + 4 + 4$

Fógra a Dó $3 + 3 + 4 + 4$

Fógra a Trí $3 + 3 + 4 + 4$

Cuid B :

Comhrá a hAon $4 + 4 + 4 + 3$

Comhrá a Dó $4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$

Comhrá a Trí $3 + 3 + 3 + 3$

Cuid C :

Píosa a hAon $4 + 3 + 4 + 4$

Píosa a Dó $3 + 3$

Píosa a Trí $3 + 3$

[Gaeilge Iochtach: 0 - 12 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Nóta: Míneofar an córas a thuilleadh ag an gComhdháil. Pléifear samplaí freisin as na freagarleabhair.

Míneofar freisin cad ba cheart a dhéanamh i gcás iarrthóra ar cuireadh socruithe speisialta ó thaobh scrúdaithe de ar fáil dó/di.

Tugadh an treoir seo a leanas do na scrúdaitheoirí ar fad:

Níor mhiste do gach Príomhscrúdaitheoir Comhairleach gach a leanann seo a chur in iúl do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha. Níor mhiste do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha é seo a leanas a chur in iúl dá Scrúdaitheoirí Cúnta:

Sa chás go dtagann scrúdaitheoir cúnta trasna ar script a bhaineann le hiarrthóir ar cuireadh socruithe speisialta ó thaobh scrúdaithe de ar fáil dó/di

- níor mhór don scrúdaitheoir cúnta a chur in iúl dá scrúdaitheoir comhairleach go bhfuil a leithéid de script le marcáil aige/aici
- caithfidh an scrúdaitheoir comhairleach a mhíniú don scrúdaitheoir cúnta go bhfuil gach gné den scéim mharcála faoi mar atá leagtha amach le cur i bhfeidhm ó thaobh mharcáil na scrípte de ach amháin nach mbeidh an litriú ná gnéithe áirithe den ghramadach san áireamh sa chás go bhfuil an tarscaoileadh seo i gceist
- míneoidh an scrúdaitheoir comhairleach don scrúdaitheoir cúnta go mbeifear ag déanamh fiosruithe ina thaobh seo lena chinntiú go bhfuil an scéim mharcála á cur i bhfeidhm ag an scrúdaitheoir cúnta ina leithéid de chás faoi mar ba cheart.